

Na zijn vertrek bij het Kortrijkse Theater Antigone blies acteur, auteur en regisseur Geert Six de Unie der Zorgelozen vzw, waarmee hij in 1996 onder meer de voorstelling *Breukbare brokken in de bunkering, een reis naar de werkelijke waanzin* maakte, nieuw leven in. Klaartje Mertens en Wim Vandenbussche, met wie hij reeds meermaals bij Theater Antigone en bij Theater De Shaduw in Ardoorie had samengewerkt, vervoegden hem. Voor het seizoen 2003-04 kregen zij een onderzoeksplek aangeboden in het Gentse Nieuwpoorttheater. Veeleer dan een gezelschap noemt de Unie der Zorgelozen zich 'een beweging, die het theater wil verankeren in de werkelijkheid'. Die zogenaamde 'beweging' bestaat uit een familie van medestanders, die onder meer helpen het materiaal aan te leveren dat door Six en cie in een theatrale vorm wordt gegoten. Wat Six, Mertens en Vandenbussche daarbij delen, is hun fascinatie en hun liefde voor het individu en zijn verhalen.

De voorstelling *Zèn in 't volk geschôtn*, waarmee de Unie der Zorgelozen op de voorbije editie van het festival Theater aan Zee in Oostende de KBC-Jongtheaterwerkprijs won, is er een voorbeeld van hoe dit opzet inhoudelijk kan gerealiseerd worden. De voorstelling is geïnspireerd op Six' eigen familiegeschiedenis, die op haar beurt onderdeel is van de geschiedenis van de stad Harelbeke. 'De stad is mijn totem,' zegt Six. 'Als we ons de vraag stellen wat mensen doen als er een oorlog uitbreekt – wat het uitgangspunt van *Zèn in 't volk geschôtn* was –, dan word ik daar onvermijdelijk op teruggeworpen, op de stad Harelbeke, op mijn microcosmos.' Dat Six' schrijftaal een West-Vlaamse inslag vertoont, is hiermee onlosmakelijk verbonden.

De hierbij gepubliceerde tekst *Zèn in 't volk geschôtn* maakte slechts een deel van de gelijknamige voorstelling uit, om precies te zijn het gesproken deel. Six zelf gaf hierin gestalte aan de 82-jarige Maria Dierickx als personage en als vertelinstantie waarrond de andere personages zich uitkristalliseerden. Daarnaast werd Six' vertelling consequent doorbroken door heftige niet-gesproken scènes waarin Mertens en Vandenbussche – op muziek van The Prodigy – een jonge man en vrouw opvoerden tussen wie de emoties zo hoog opliepen dat de vrouw het met de dood bekocht. Dit 'visuele verhaal' liet een aantal mogelijke interpretaties toe. Voor de Unie der Zorgelozen was het 'een intuïtieve keuze om een gevoel – van brutaliteit vooral – te communiceren dat het gesproken deel opriep maar zelf niet bevatte'. De tekst ontsproot aan Geert Six, maar werd tijdens het werkproces verder uitgewerkt in samenspraak tussen Six, Mertens en Vandenbussche.

Peter Anthonissen

Jean zit al twee maand ondergedoken

Het is zomer

juli

kort na de middag

Maria is alleen thuis

Haar zuster komt binnen gelopen

buiten asem

Ze wil wa zeggen, maar ze kan nie

Ze staat zij daar maar, wilde gebaren te maken, gelijk ne zwiermolen

Ur, Ur Ur!!!

Asemt eerst en babbelt dan Alice

Ze hebben Tuur mee, Tuur en nog 17 anderen

Maria laat alles vallen en begint te lopen gelijk een weerlicht

tot aan 't stadhuis, tot aan 't cachot

Tuur heeft daar niks mee te maken

Tuur weet van niks, bannen

Wat weet Tuur niet, madamke, wat weet ie nie?

Ze sta zij daar, met hare mond vol tanden

Ze blijft daar staan, den hele godgansen dag

't Is dertig graden, de zon blekt in haar aangezicht

maar ze beweegt niet

Maria, ga naar huis

Maria, drinkt wat

Maria dit en Maria dat

Hun kindje leeft mee, ze voelt dat

het kriebelt stillekes zijn gedacht in haren buik

Blijf staan mama, blijf staan voor papa

Toont ze maar een keer wat dat is, koppigheid, wat dat dat is, geiren zien

Jean hem geiren zien?

Luistert Robert, als Jean zijn broer echt geiren ziet, dat hij zich dan aangeeft

en Tuur al da zeer bespaart

Maria, da zijn twee handen op enen buik, uit enen buik

Gij verstaat da niet, gij

Ge moet op uw tanden bijten, Maria

Ik heb courage, 't is Jean die ne lafaard is

En meneer wordt kolerig

Het zijn geen normale tijden, Maria, het zijn geen soep of patatten

het ligt allemaal zo simpel niet

Soms moet ge vergeten wie da ge zijt, of wa da ge wilde kommen, voor de goei zaak

Ge moet u verlangens temperen voor wat anders Maria

Ja, en voor wat dan, Robert, voor wat dan?

Voor 't Vaderland, voor 't leger, voor meneer de paster

voor de familie, voor wat da we wij zijn, voor 't geen waar da wij voor staan

Ja, ja ja ja, en wat is dat dan, he Robert?

'k zou wel ne keer willen weten waarom da kik zo moet afzien

Paspoort Robert

ROBERT ERNEST VEREECKE

STAMVADER

LICHTBRUIN HAAR, BLAUWE OGEN

BLOEDRODE LIPPEN

KONING FEESTVIERDER

KEIZER KAARTER

CAFÉBAAS UIT DE DUIZEND

VOORZITTER VAN TALLOZE VADERLANDSLIEVENDE VERENIGINGEN

LEVEN EN LATEN LEVEN!

Maria, ze brengen hem morgen naar Gent

op 't Sint Pietersplein

't Staat daar vol met camions en soldaten

En plots in de verte zie 'k hem

ie kruipt uit ne camion

geboeid aan handen en voeten

en... ikkkk... ik weet niet van waar dat dat komt

een macht, een leeuw die een prooi ziet

een moeder die haar jongen beschermt

Ik duw ze omverre

Ik loop ze omme, die... die soldaten

Tuur, Tuur,...

stehen bleiben, stehen bleiben!

Tuuuuur, Tuuuuuur